

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 4. februar 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ida Schiøler
Sagsnr.: 2025-01202
Dok.: 3598630

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål S-X, Y, Z-Ø og Å-AB
fra Folketingets Retsudvalg den 4. februar 2025

Samrådsspørgsmål S:

"Vil ministeren redegøre for, om der i dansk politi bliver 'vasket' sager om personfarlig kriminalitet, som det fremgår af 21 SØNDAG på DR den 26. januar 2025?"

Samrådsspørgsmål T:

"Hvad er ministerens holdning til, at politifolk er nødt til at stå frem anonymt, og er ministeren enig i, at det er vigtigt at kende omfanget af problemet med vaskede og henlagte sager?"

Samrådsspørgsmål U:

"Vil ministeren redegøre for, om der er et problem med selvpålagt censur i Dansk Politi?"

Samrådsspørgsmål V:

"Vil ministeren redegøre for, om han vil lave en uafhængig ekstern undersøgelse af omfanget og udbredelsen af vaskede sager og henlæggelser i dansk politi, og hvis ikke vil ministeren så begrunde hvorfor?"

Samrådsspørgsmål W:

"Vil ministeren redegøre for, hvad fænomenet vaskede og henlagte sager betyder for befolkningens tillid til politiet?"

Samrådsspørgsmål X:

”Vil ministeren redegøre for, om vaskede sager er relateret til politiets økonomiske rammer?”

Samrådsspørgsmål Z:

”Hvad mener ministeren om, at politibetjente kan berette, at de bevidst undlader at tage de nødvendige efterforskningskridt, så sager i stedet kan lukkes – eller sørger for, at der slet ikke bliver oprettet en sag fra starten? Der henvises til artiklen ”Anonyme betjente: Vi begraver reelle politi-sager”, dr.dk, den 26. januar 2025.”

Samrådsspørgsmål Æ:

”Hvordan forklarer ministeren, at vi er nået dertil, hvor Rigspolitiet øjensynligt har fået skabt en ”kultur”, hvor det prioriteres at få sager afsluttet frem for at efterforske sagerne til bunds? Og hvilke konsekvenser vurderer ministeren, at denne øjensynlige ”kultur” i politiet har for danskernes retssikkerhed? Der henvises til artiklen ”Anonyme betjente: Vi begraver reelle politi-sager”, dr.dk, den 26. januar 2025.”

Samrådsspørgsmål Ø:

”Hvad agter ministeren at gøre for at sikre, at politibetjente ikke presses til at afslutte sager hurtigt frem for at gennemføre en grundig efterforskning? Der henvises til artiklen ”Anonyme betjente: Vi begraver reelle politi-sager”, dr.dk, den 26. januar 2025.”

Samrådsspørgsmål Å:

”Vil ministeren som øverste leder af politiet påtage sig et ansvar for, at der ifølge kilder i flere politikredse er en systematisk og udbredt praksis, hvor betjente bliver presset til at undlade at efterforske sager for at nedbringe sagsbunker, herunder i alvorlige sager om vold og voldtægt?”

Samrådsspørgsmål AA:

”Kan ministeren garantere, at man som offer for en alvorlig forbrydelse som f.eks. vold og voldtægt altid kan vide sig sikker på, at politiet tager ens sag alvorligt og tager de nødvendige efterforskningskridt?”

Samrådsspørgsmål AB:

”Vil ministeren oplyse, hvad han konkret agter at gøre for at fastslå omfanget og årsagerne til fænomenet ”vaske sager”, og hvad han vil gøre for at bringe det til ophør, herunder om der skal tilføres flere ressourcer til politiet og placeres et ledelsesmæssigt ansvar?”

Spørgsmål S-X er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), spørgsmål Z-Ø er stillet efter ønske fra Betina Kastbjerg og Peter Skaarup (DD), og spørgsmål Å-AB er stillet efter ønske fra Mai Mercado (KF).

Svar:

[Indledning]

Tak for ordet og tak for spørgsmålene.

Samrådet i dag udspringer af, at der i den seneste uges tid er bragt en række kritiske historier om, at politiet bevidst og systematisk foretager en lemfældig efterforskning af sager. Det er i medierne blevet betegnet som, at politiet ”vasker sager”.

Som eksempler på at vaske sager er det bl.a. blevet fremført, at politiet undlader at indhente videoovervågning eller at afhøre vidner, så sagerne kan henlægges. Det er også blevet fremført, at politiet taler anmelder fra at anmelde sagen eller bevidst foretager en utilstrækkelig afhøring med det formål at kunne lukke sagen.

Det er en alvorlig kritik, som jeg – på linje med retsordførerne – tager meget alvorligt.

Som borger skal man kunne have tillid til, at politiet tager ens sag alvorligt, og ofre for forbrydelser skal opleve et

retssamfund, der giver dem tryghed og retfærdighed. Det er en forudsætning for et velfungerende retssamfund.

Jeg vil samtidig gerne slå fast, at jeg generelt har meget stor tillid til vores politifolk rundt om i landet. Vi har et dygtigt og kompetent politikorps, som knokler hårdt for at sikre vores tryghed. Det ændrer den seneste tids historier ikke ved.

Jeg vil starte med at sige lidt om, hvordan rammerne er for politiets prioritering af sager. Herefter vil jeg sige lidt om politiets ressourcer og styringen af politiet. Jeg vil efterfølgende komme ind på ytringsfriheden for ansatte i politiet, og til sidst vil jeg redegøre for, hvad den seneste tids historier har givet anledning til.

[Om politiets prioriteringer af sager]

Det er nødvendigvis sådan, at der hver dag sker prioriteringer i politiet.

Den slags prioriteringer skal naturligvis ske på et sagligt grundlag. Prioriteringen skal være inden for lovens rammer, og der skal være åbenhed om prioriteringerne fra politiets ledelse over for både borgere og medarbejdere.

Helt generelt er politiet tillagt et bredt skøn i forhold til at vurdere, om der skal indledes en efterforskning, og i givet fald hvilke efterforskningsskridt der er brug for. Det samme gælder i forhold til, om en allerede indledt efterforskning skal fortsætte.

Det indebærer, at politiet ikke skal iværksætte en efterforskning af samtlige anmeldelser til politiet eller alle forhold, der muligvis kan være strafbare.

Politiet vil i hver enkelt sag skulle foretage en konkret vurdering af sagen – herunder om det er realistisk, at en efterforskning vil kunne føre til opklaring af sagen, og om en eller flere personer vil kunne blive sigtet.

Ved den vurdering vil politiet også kunne lægge vægt på sagens karakter, grovhed og omfang, herunder set i forhold til de ressourcer, som vil skulle anvendes på den.

Det er som sagt afgørende, at vi som borgere kan have tillid til, at politiet tager vores anmeldelser alvorligt, og at de prioriteres og efterforskes ud fra et sagligt grundlag.

Jeg ved også fra min dagligdag, at der løbende er diskussion og debat om, hvorvidt politiet har ressourcer

nok. Det er en vigtig og relevant debat, for politiet *har* rigtig mange opgaver.

Der er rigtig mange sager, og kriminalitetsbilledet bliver mere og mere komplekst. Derfor bliver politiet i sagens natur nødt til at prioritere deres ressourcer – det er en helt legitim del af den ledelsesmæssige opgave i politiet.

Vi kommer aldrig et sted hen, hvor der ikke skal foretages prioriteringer i politiet. Det er et grundvilkår for politiet – ligesom det er for andre myndigheder. Men vi har som politikere *naturligvis* en opgave i at sikre, at politiet har de rette rammer til at udføre deres arbejde.

[Om ressourcer og måltal]

Regeringen og jeg arbejder derfor konstant for at styrke indsatsen og sikre, at politiet har de fornødne ressourcer og de rette redskaber. Senest har regeringen besluttet at prioritere yderligere 85 mio. kr. til politiet og anklagemyndigheden i 2025.

Hertil har vi for nyligt ligeledes meldt ud, at politiet styrkes med ca. 80 mio. kr. årligt i kampen mod bandekriminalitet. Vi afsætter desuden ca. 110 mio. kr. i 2025 til at håndtere den ændrede sikkerhedssituation og det skærpede trusselsbillede.

I arbejdet med at styrke politiet er det også centralt at drøfte, hvordan politiet skal styres.

Som jeg ser det, har der været en "syge" i hele den offentlige sektor i mange år – ikke bare i Danmark, men i hele den vestlige verden – hvor man har forsøgt at styre den offentlige sektor gennem rigide bureaukratiske principper frem for at have større tillid til den enkelte medarbejder og fagligheden.

Hånden på hjertet tror jeg, at politikere i dette rum ikke kan sige sig fri for, at vi indimellem har pålagt politiet nye prioriteringer vel vidende, at dette nødvendigvis måtte medføre nedprioriteringer andre steder. Eksempelvis de mange målsætninger for straffesagsbehandlingen, som var en del af flerårsaftalen, da den blev indgået i 2020.

Det er vi i gang med at rydde op i. For vi skal væk fra detailstyringen af den offentlige sektor. Og politifagligheden skal tilbage i højsædet. Det handler om, at der skal være et større lokalt handlerum i politikredsene, hvor de lokale politidirektører har et stort ansvar for de ledelsesmæssige prioriteringer, den

overordnede retning for medarbejderne og realisering af politiets mål.

Det er helt afgørende for regeringen, at vi har et stærkt og robust politi, og at politiet bruger ressourcerne dér, hvor det giver bedst mening.

Vi har allerede sammen med forligskredsen lavet en markant forenkling, hvor man er gået fra syv til to målsætninger for straffesagsbehandlingen i politiet og anklagemyndigheden. Jeg synes, det er oplagt, at vi i de kommende forhandlinger om en ny flerårsaftale for politiet igen tager livtag med styringen af politiet fra centralt hold.

Det er en proces, som vi starter op her i foråret, og jeg forventer derfor også snart at kunne invitere retsordførerne til en række af temamøder, hvor det også er helt naturligt, at netop spørgsmålet om politiets og anklagemyndighedens sagsbehandling og prioritering af ressourcer er det første emne, vi tager fat på.

[Om ytringsfrihed i politiet]

Jeg har noteret mig, at nogle af de anonyme politibetjente, som har berettet om vask af sager, er bekymrede for at stå frem med deres oplevelser.

Det er vigtigt for mig, at offentligt ansatte, som har en særlig viden og erfaring inden for deres forskellige fagområder, føler sig trygge ved at benytte sig af deres ytringsfrihed og bidrager til den offentlige debat. Det gælder selvsagt også ansatte i politiet.

Derfor er det også et formål i sig selv med regeringens kommende lovforslag om offentligt ansattes ytringsfrihed, at der bliver sendt et klart signal fra regeringen og Folketinget om, at vi bakker op om, at offentligt ansatte gør brug af deres ytringsfrihed.

Det er min klare forventning og oplevelse, at Rigspolitiet løbende har stort fokus på at sikre og understøtte en kultur, hvor politiets ansatte føler sig trygge ved at ytre sig om deres arbejdsmæssige forhold inden for de rammer, der gælder. Det gælder ikke mindst i lyset af denne sag.

**[Om drøftelser med rigspolitichefen og
rigsadvokaten]**

Som jeg startede med at sige, så er det en alvorlig kritik, der er blevet rejst af politiets sagsbehandling. Derfor har jeg også her til formiddag haft et møde med rigspolitichefen og rigsadvokaten.

På mødet har vi besluttet, at Rigsadvokaten vil iværksætte en tilsynsundersøgelse med fokus på henlæggelse af sager om alvorlig personfarlig kriminalitet.

Tilsynsundersøgelsen vil have til formål at undersøge politiet og anklagemyndighedens praksis i forhold til henlæggelser af sager om alvorlig personfarlig kriminalitet, herunder i forhold til, hvordan politiet og anklagemyndigheden begrundes deres henlæggelser.

Erfaringerne fra tilsynet vil kunne indgå i det kommende arbejde med en ny flerårsaftale for politiet og anklagemyndigheden.

Rigsadvokaten vil fortælle nærmere om de overordnede rammer for tilsynet på det møde, som jeg har indkaldt til på fredag. Tilsynets tilrettelæggelse og design skal drøftes nærmere i samarbejde med statsadvokaterne.

Tilsynet vil kunne bidrage til, at vi får et bedre overblik over, hvordan sagsbehandlingen ser ud, når det kommer til sager om personfarlig kriminalitet.

Rigspolitichefen har desuden fortalt mig, at Rigspolitiet kommer til at have et skærpet ledelsesmæssigt fokus på, hvordan politiet kommunikerer om prioriteringer af politiets ressourcer. Det gælder både i forhold til borgere og medarbejdere.

I det arbejde kommer Rigspolitiet til at have fokus på, hvordan medarbejderne i politiet oplever kommunikationen om prioriteringer af politiets ressourcer.

For det må naturligvis ikke være sådan, at der blandt medarbejderne i politiet er en oplevelse af, at det er legitimt bevidst og systematisk at foretage lemfældige efterforskninger.

Det må naturligvis heller ikke være sådan, at medarbejderen føler sig presset til at foretage lemfældige efterforskninger, fordi de har en oplevelse af, at det er efterspurgt fra ledelsen.

Der skal være tydelighed og klarhed omkring rammerne for politiets prioriteringer, og der skal være åbenhed og tydelighed om den konkrete udmøntning af de rammer i de enkelte politikredse.

[Afslutning]

Jeg har som bekendt indkaldt Folketingets partier til et møde senere i denne uge, hvor vi i fællesskab med rigspolitichefen og rigsadvokaten kan drøfte den fremlagte kritik samt Rigspolitiets og Rigsadvokatens tiltag. Det er en drøftelse, jeg ser frem til.

Jeg ser også frem til de kommende forhandlinger om flerårsaftalen og de temadrøftelser, som vi skal have i den forbindelse.

Tak for ordet.